

Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова
Кафедра хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
(навчальної) роботи

проф. Ю.Й. Гумінський

«27» 08 2020 р.

«ПОГОДЖУЮ»

Завідувач кафедри хірургічної
стоматології та щелепно-лицевої
хірургії

проф. С.М.Шувалов

«27» 08 2020 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ХІРУРГІЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти

кваліфікації освітньої «Магістр стоматології»

кваліфікації професійної «Лікар-стоматолог»

галузі знань 22 «Охорона здоров'я»

спеціальності 222 «Стоматологія»

2020 – 2021 навчальний рік

1. Анотація курсу:

Семестр(и) – 5 і 6

Обсяг модуля за 5 семестр: загальна кількість годин – 75 із них лекцій – 8, практичних занять – 50, самостійна робота – 17, кредитів ЄКТС – 2,5

Обсяг модуля за 6 семестр: загальна кількість годин – 90 із них лекцій – 8, практичних занять – 50, самостійна робота – 32, кредитів ЄКТС – 3,0

У загальній системі підготовки лікаря стоматолога хірургічна стоматологія є однією з основних дисциплін. Головне завдання курсу хірургічної стоматології полягає в тому, щоб навчити студентів методам обстеження хворого, діагностиці та лікуванню найбільш поширених стоматологічних хірургічних захворювань, організаційним заходам щодо запобігання захворюванням. Згідно з навчальним планом вивчення хірургічна стоматологія здійснюється на 3, 4, 5 роках навчання, і включає читання лекцій та проведення практичних занять зі всіх форм хірургічної патології щелепно-лицевої ділянки. Під час розбору окремих захворювань слід висвітлювати питання патогенезу, клінічної картини, діагностики, лікування, профілактики, медичної, соціальної і трудової реабілітації.

У лекціях з хірургічної стоматології висвітлюються проблемні питання етіології та патогенезу стоматологічних хірургічних захворювань, їх клініки, лікування, профілактики з урахуванням сучасних досягнень медицини, виходячи з теорії цілісності організму та його нерозривного зв'язку з навколишнім.

Організація навчального процесу здійснюється за кредитно-трансферною системою. Обсяг навчального навантаження студентів описаний у кредитах ECTS – залікових кредитах, які зараховуються студентам при успішному засвоєнні ними модулю (залікового кредиту).

Програма дисципліни структурована в 6 модулів, до складу якого входить три змістових модулі, 1 диференційний залік і 2 іспити (серед яких державний). Кредитно-трансферна система організації навчального процесу спонукає студентів систематично вчитися протягом навчального року.

Видами навчальних занять згідно з навчальним планом є лекції, практичні заняття, самостійна робота студентів.

Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів хірургічної стоматології.

Практичні заняття за методикою їх організації є клінічними, бо передбачають:

- Курацію хворих з різноманітною хірургічної патологією щелепно-лицевої ділянки (а при їх відсутності в клініці - розбір клінічних ситуаційних завдань чи архівних історій хвороби): збирання загального та професійного анамнезу, проведення обстеження;

- Обґрунтування попереднього діагнозу;

- Складання плану дообстеження хворого та інтерпретація даних лабораторних та допоміжних методів досліджень;

- Проведення диференціального діагнозу та обґрунтування клінічного діагнозу;

- Складання схеми раціонального лікування;

Засвоєння теми контролюється на практичних заняттях у відповідності з конкретними цілями, засвоєння змістових модулів - на практичних підсумкових заняттях. Застосовуються такі засоби діагностики рівня підготовки студентів: тести, розв'язування ситуаційних задач, заповнення робочих зошитів, оцінка даних

санітарно-гігієнічної характеристики умов праці. Інтерпретація лабораторних досліджень і трактування та оцінка їх результатів, аналіз і оцінка результатів інструментальних досліджень і параметрів, що характеризують функції організму людини, його систем та органів; контроль практичних навичок.

Підсумковий контроль засвоєння модулю проводиться після його завершення. Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою і має визначення за системою ECTS та шкалою, прийнятою в Україні.

2. Передреквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Передреквізити (Prerequisite) – анатомія, як фундаментальна основа будови зубощелепової системи; гістологія, як наука про гістологічну будову тканин обличчя; біохімія, мікробіологія, фармакологія, фізіологія, патофізіологія, патологічна анатомія.

Постреквізити (Postrequisite) – сучасна хірургічна стоматологія формує засади поглибленого вивчення магістрами наступних спеціалізованих дисциплін клінічного профілю - терапевтична стоматологія, стоматологія дитячого віку, ортопедична стоматологія.

3. Мета курсу: набуття теоретичних знань та практичних навичок щодо діагностики професійних захворювань в процесі вивчення дисципліни «хірургічна стоматологія»

4. Результати навчання дисципліни:

знати: клініку, діагностику, лікування, профілактику при хірургічних захворюваннях щелепно-лищевої ділянки

вміти: поставити діагноз хірургічного захворювання ЩЛД на основі сукупності даних обстеження

здатен продемонструвати: знання і практичні навички з дисципліни

володіти навичками: методики обстеження хворого

самостійно вирішувати: питання створення плану обстеження хворого

5. ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тематика практичних занять для студентів 3 курсу (5 семестр)

№	Назва теми практичного заняття	Годин
1.	Аудиторна робота Історія створення і організація хірургічної стоматологічної допомоги. Історія і досягнення кафедри. Забезпечення, документація амбулаторного стоматологічного кабінету і відділення, знайомство зі структурою відділення щелепно-лищевої хірургії у клінічній лікарні.	2
	Самостійна робота Організація кабінету хірургічної стоматології в амбулаторії.	2
2.	Аудиторна робота Методика обстеження порожнини рота, щелеп, обличчя та шиї. Асептика та антисептика під час стоматологічних втручань на обличчі та в порожнині рота.	2
	Самостійна робота Асептика та антисептика в хірургічній стоматології.	2
3.	Аудиторна робота Біль, його компоненти, провідні шляхи болю. Значення болю в медицині, стоматології.	2

4.	Аудиторна робота Місцеве потенційоване знеболення. Загальне знеболення.	2
5.	Аудиторна робота Серцево-легенева реанімація в практиці хірурга стоматолога.	2
	Самостійна робота Інтенсивна терапія, серцево-легенева реанімація в щелепно-лицевій хірургії.	2
6.	Аудиторна робота Місцеві анестетики, їх властивості, побічні дії. Обладнання для місцевого знеболення.	2
7.	Аудиторна робота Аплікаційна та інфільтраційна анестезія: показання, техніка виконання, Ускладнення, їх профілактика і лікування.	2
8.	Аудиторна робота Мандибулярна, щічна, язикова анестезія: показання, техніка виконання, ускладнення і їх лікування.	2
9.	Аудиторна робота Торусальна, підборідна анестезія: показання, техніка проведення, ускладнення, їх лікування.	2
10.	Аудиторна робота Блокада рухових волокон нижньощелепного нерва: показання, техніка виконання, ускладнення, їх лікування.	2
11.	Аудиторна робота Підочноямкова анестезія: види, показання, можливі ускладнення, їх профілактика.	2
12.	Аудиторна робота Туберальна анестезія: показання, можливі ускладнення, їх профілактика.	2
13.	Аудиторна робота Ріzscheва та піднебінна анестезія: показання, можливі ускладнення, їх профілактика. Оперативні втручання при цій анестезії.	2
14.	Аудиторна робота Центральні провідникові методи знеболення нижньої та верхньої щелепи з прилеглими тканинами.	2
15.	Аудиторна робота Показання та протипоказання до видалення зубів, підготовка хворого до операції. Методи видалення зубів.	2
16.	Аудиторна робота Інструментарій для видалення зубів. Видалення коренів та зубів верхньої і нижньої щелепи.	2
17.	Аудиторна робота Ускладнення під час видалення зубів: клініка, діагностика, лікування і профілактика.	2
	Самостійна робота Загальні ускладнення місцевого знеболення.	2
18.	Аудиторна робота Ускладнення після видалення зубів в післяопераційному періоді: клініка, діагностика, лікування і профілактика.	2
	Самостійна робота Місцеві ускладнення місцевого знеболення.	2
19.	Аудиторна робота Хвороби прорізування зубів. Затримані та напівзатримані зуби. Клініка, діагностика, лікування і ускладнення. Перикороніт: клініка, діагностика, лікування, ускладнення.	2
20.	Аудиторна робота Періодонтити: класифікація, клініка, діагностика, профілактика. Хірургічні методи лікування періодонтитів. Одонтогенна гранульома обличчя: клініка, лікування.	2
21.	Аудиторна робота Одонтогенний періостит щелеп (гострий, хронічний): клініка, діагностика, лікування, ускладнення, фізіотерапія. Одонтогенный периостит челюстей (острый, хронический): клиника, диагностика, лечение, осложнение, физиотерапия.	2

	Самостійна робота Фізіотерапевтичні методи лікування стоматологічних захворювань. Деонтологія в стоматології.	2
22.	Аудиторна робота Гострий та хронічний одонтогенний остеомієліт щелеп: етіологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, диференційна діагностика, профілактика, лікування (хірургічне, медикаментозне, фізіотерапевтичне тощо), ускладнення.	2
	Самостійна робота Рентгендіагностика стоматологічних захворювань.	2
23.	Аудиторна робота Специфічні запальні процеси ЩЛД (актиномікоз та туберкульоз): класифікація, клінічний перебіг, діагностика, лікування.	2
	Самостійна робота Патофізіологічні засади клінічного перебігу запальних процесів ЩЛД.	2
24.	Аудиторна робота Специфічні запальні процеси ЩЛД (сифіліс): класифікація, клінічний перебіг, діагностика, лікування. СНІД: класифікація, клінічний перебіг, діагностика, лікування.	2
	Самостійна робота Патофізіологічні засади лікування запальних процесів ЩЛД.	1
25.	Аудиторна робота Підсумковий контроль	2
	Аудиторна робота	50
	Самостійна робота	17
	Лекції	8
	Всього	75

ЗМІСТ ДИСЦИПЛІНИ

Тематика практичних занять для студентів 3 курсу (6 семестр)

№	Назва теми практичного заняття	Годин
1.	Аудиторна робота Засвоєння правових норм з оформлення амбулаторної медичної картки пацієнта, хворого на періодонтит, періостит, перикороніт, остеомієліт. Закріплення навичок заповнення амбулаторної медичної картки (з наступним написанням зразка). Виписування направлень на госпіталізацію та консультацію до суміжних спеціалістів.	2
	Самостійна робота Історія кафедри. Досягнення співробітників (Шувалов С.М., Барило О.С., Горленко О.В.).	3
2.	Аудиторна робота Класифікація. Етіологія, патогенез, патологічна анатомія одонтогенних запальних процесів навколощелепних тканин. Клінічна картина. Загальна характеристика абсцесів та флегмон щелепно-лищевої ділянки. Шляхи розповсюдження одонтогенної інфекції. Принципи комплексної терапії. Виписування рецептів антибактеріальних препаратів, нестероїдних протизапальних препаратів, місцевих анестетиків.	2
	Самостійна робота Топографічна анатомія ЩЛД. Основні принципи проведення розтинів в ЩЛД.	3
3.	Аудиторна робота Абсцеси та флегмони підочної ділянки, зовнішнього носу, ділянки губ, орбіти і піднебіння. Топографічна анатомія. Клініка, діагностика, лікування та профілактика. Читання рентгенограм та КТ.	2
	Самостійна робота Невідкладні стани, принципи надання допомоги.	4
4.	Аудиторна робота Абсцеси та флегмони лобової, тім'яної, потиличної та скроневої ділянки. Топографічна анатомія. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2
5.	Аудиторна робота Абсцеси та флегмони підскроневої та крилопіднебінної ямки. Топографічна анатомія. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2
6.	Аудиторна робота Абсцеси та флегмони клітковинних просторів, які розташовані поблизу нижньої щелепи: піднижньощелепна і позадущелепова ділянка. Топографічна анатомія. Клініка,	2

	діагностика, лікування та профілактика. Читання рентгенограм та КТ.	
7.	Аудиторна робота Абсцеси та флегмони клітковинних просторів, які розташовані поблизу нижньої щелепи: білявушно-жувальна ділянка. Топографічна анатомія. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2
8.	Аудиторна робота Абсцеси та флегмони клітковинних просторів, які розташовані поблизу нижньої щелепи: крилоподібно-нижньощелеповий простір. Топографічна анатомія. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2
9.	Аудиторна робота Абсцеси та флегмони клітковинних просторів, які розташовані поблизу нижньої щелепи: біяглотковий простір. Топографічна анатомія. Клініка, діагностика, лікування та профілактика. Читання рентгенограм та КТ.	2
10.	Аудиторна робота Абсцеси та флегмони клітковинних просторів, які розташовані поблизу як верхньої, так і нижньої щелепи: щічна та вилична ділянки. Топографічна анатомія. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2
11.	Аудиторна робота Абсцеси та флегмони клітковинних просторів дна порожнини рота: під'язикова ділянка, щелепно-язичний жолобок та підпідборідна ділянка. Топографічна анатомія. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2
12.	Аудиторна робота Абсцеси та флегмони клітковинних просторів язика: саме язика та його кореня. Топографічна анатомія. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2
13.	Аудиторна робота Гнилостно-некротична флегмона Жансуля-Людвіга. Топографічна анатомія. Клініка, діагностика, лікування та профілактика. Читання рентгенограм та КТ.	2
14.	Аудиторна робота / аудиторная работа/ Classroom work Абсцеси та флегмони клітковинних просторів шиї. Топографічна анатомія. Клініка. Діагностика, лікування та профілактика. Читання рентгенограм та КТ.	2
15.	Аудиторна робота Лімфангіт, лімфаденіт щелепно-лицевої ділянки та шиї. Клініка, діагностика, лікування та профілактика. Аденофлегмона щелепно-лицевої ділянки та шиї. Клініка, діагностика, лікування та профілактика.	2
	Самостійна робота Прояви лімфаденіту ЩЛД при специфічних захворюваннях: туберкульоз, актиномікоз, сифіліс, СНІД.	3
16.	Аудиторна робота Ускладнення запальних процесів щелепно-лицевої ділянки: тромбофлебіт вен обличчя судин головного мозку. Абсцес мозку, тромбоз печеристого синусу, одонтогенний сепсис, одонтогенний медіастиніт, пневмонія. Клініка, діагностика та лікування.	2
	Самостійна робота Додаткові методи дослідження в ЩЛД при запальних процесах. Вивчення аналізів крові, імунограм.	4
17.	Аудиторна робота Етіологічні та патогенетичні принципи загального лікування одонтогенних запальних процесів обличчя та шиї. Інтенсивна терапія. Накладання вторинних швів, косметичні аспекти. Виписування рецептів антибактеріальних препаратів, нестероїдних протизапальних препаратів, місцевих анестетиків.	2
	Самостійна робота Загальне, місцеве знеболення ЩЛД: особливості проведення, ускладнення та методи їх усунення.	3
18.	Аудиторна робота Одонтогенне запалення верхньощелепової пазухи. Перфорація та норичний хід верхньощелепової пазухи. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та лікування. Рентгенодіагностика гострих та хронічних одонтогенних запальних процесів щелепно-лицевої ділянки. Читання рентгенограм та КТ.	2
19.	Аудиторна робота Фурункул та карбункул в ділянці обличчя та шиї. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та лікування.	2

20.	Аудиторна робота Інфекційні запальні захворювання щелепно-лицевої ділянки: дифтерія, сибірська язва, бешіха, нома (водяний рак). Їх прояви в порожнині рота. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та лікування. Виписування направлень на госпіталізацію та консультацію до суміжних спеціалістів.	2
	Самостійна робота Сучасні засоби медикаментозної терапії при гнійно-запальних захворюваннях ЩЛД.	3
21.	Аудиторна робота Запалення слинних залоз (сіаладеніт). Слиннокам'яна хвороба. Етіологія, патогенез. Клініка, діагностика та лікування.	2
	Самостійна робота Сучасні методи дослідження слинних залоз.	3
22.	Аудиторна робота Реактивно-дистрофічні зміни слинних залоз (сіалози). Етіологія, патогенез, клініка, діагностика та лікування.	2
	Самостійна робота Системні захворювання слинних залоз.	3
23.	Аудиторна робота Захворювання скронево-нижньощелепового суглобу: дисфункція СНЩС, больовий синдром. Дистрофічні захворювання скронево-нижньощелепового суглобу: артроз, остеоартроз. Зведення щелеп. Клініка, діагностика та лікування.	2
	Самостійна робота Нормальна та патологічна анатомія СНЩС. Сучасні методи діагностики та лікування захворювань СНЩС.	3
24.	Аудиторна робота ПК	2
25.	Аудиторна робота Диференційний залік	2
	Аудиторна робота	50
	Самостійна робота	32
	Лекції	8
	Всього.	90

Тематика лекцій для стоматологічного факультету(5 семестр) / Тематика лекцій для стоматологического факультета / Topic of lectures for stomatological faculty

№	Тема лекції	Кількість годин	Лектор
1	Історія хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії. Визначення поняття хірургічна стоматологія. Мета та задачі хірургічної стоматології. Обстеження стоматологічного хворого в умовах клініки хірургічної стоматології. Підготовка хворого до операції. История хирургической стоматологии и челюстно-лицевой хирургии.	2,0	Доцент Горленко О.В.
2	Знеболення в хірургічній стоматології. Місцеве та загальне знеболення. Показання та протипоказання до нього, принципи премедикації, нейролептанальгезії. Ускладнення місцевого та загального знеболення, їх лікування та профілактика. Основи серцево-легеневої реанімації.	2,0	Доцент Кушта А.О.
3	Видалення зубів: інструментарій, показання та протипоказання, підготовка хворого, ускладнення під час видалення зуба і в післяопераційному періоді, їх лікування та профілактика.	2,0	Доцент Поліщук С.С.
4.	Класифікація запальних процесів ЩЛД. Етіологія, патогенез, класифікація, клінічний перебіг, ускладнення, профілактика періодонтитів, одонтогенної гранульоми обличчя, ретенуваних та напівретенуваних зубів, перикоронітів, одонтогенного періоститу, остеомієліту щелеп.	2,0	Доцент Барило О.С.

Тематика лекцій для стоматологічного факультету(6 семестр)

№	Тема лекції	Кількість годин	Лектор
1	Флегмони та абсцеси щелепно-лицевої ділянки. Етіологія, патогенез. Топографічна анатомія окремих ділянок обличчя та шиї. Клініка, діагностика, лікування, та профілактика.	2,0	Доцент Поліщук С.С.
2	Неодонтогенні запальні процеси м'яких тканин щелепно-лицевої ділянки: фурункул, карбункул, сибірська язва, нома, бешиха. Клініка, діагностика, лікування, та профілактика. Ускладнення одонтогенних та неодонтогенних запальних процесів щелепно-лицевої ділянки: медіастиніт, сепсис, тромбоз лицевих судин та печеристого синуса, менінгіт.	2,0	Доцент Горленко О.В.
3	Одонтогенний гайморит. Перфорація та нориця верхньощелепної пазухи. Клініка, діагностика, лікування, та профілактика.	2,0	Доцент Орлов В.Г.
4.	Дистрофічні та запальні захворювання слинних залоз. Слиннокам'яна хвороба. Класифікація. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, лікування, та профілактика.	2,0	Доцент Барило О.С.

**Перелік тем для самостійної роботи студентів (5 семестр)
3-х курсів при вивченні хірургічної стоматології**

Назва теми	Кількість годин
Організація кабінету хірургічної стоматології в амбулаторії.	2
Асептика та антисептика в хірургічній стоматології.	2
Загальні ускладнення місцевого знеболення.	2
Місцеві ускладнення місцевого знеболення.	2
Інтенсивна терапія, серцево-легенева реанімація в щелепно-лицевій хірургії.	2
Рентгендіагностика стоматологічних захворювань.	2
Патофізіологічні засади клінічного перебігу запальних процесів ЩЛД.	2
Патофізіологічні засади лікування запальних процесів ЩЛД.	2
Фізіотерапевтичні методи лікування стоматологічних захворювань. Деонтологія в стоматології.	1
Всього	17

**Перелік тем для самостійної роботи студентів (6 семестр)
3-х курсів при вивченні хірургічної стоматології**

Назва теми	Кількість годин
Загальне, місцеве знеболення ЩЛД: особливості проведення, ускладнення та методи їх усунення.	3
Невідкладні стани, принципи надання допомоги.	4
Топографічна анатомія ЩЛД. Основні принципи проведення розтинів в ЩЛД.	3
Прояви лімфаденіту ЩЛД при специфічних захворюваннях: туберкульоз, актиномікоз, сифіліс, СНІД.	3
Додаткові методи дослідження в ЩЛД при запальних процесах. Вивчення аналізів крові, імунограм.	4
Сучасні засоби медикаментозної терапії при гнійно-запальних захворюваннях ЩЛД.	3
Системні захворювання слинних залоз.	3
Сучасні методи дослідження слинних залоз.	3
Нормальна та патологічна анатомія СНЩС. Сучасні методи діагностики та лікування захворювань СНЩС.	3
Історія кафедри. Досягнення співробітників (Шувалов С.М., Барило О.С., Горленко О.В.).	3
Всього	32

**Перелік питань для підсумкового модульного контролю з дисципліни «хірургічна стоматологія»
для студентів 3-го курсу стоматологічного факультету (5 семестр)**

1. Основні етапи розвитку вітчизняної хірургічної стоматології.
2. Організація і оснащення хірургічного відділення в стоматологічній поліклініці та стаціонарі.
3. Організація роботи лікаря-стоматолога на хірургічному прийомі в поліклініці. Звітно-облікова документація. Кількісні та якісні показники.
4. Організація роботи лікаря-стоматолога на хірургічному прийомі в стаціонарі. Звітно-облікова документація. Кількісні та якісні показники.
5. Особливості асептики при оперативних втручаннях на обличчі і в порожнині рота. Підготовка рук хірурга до операції.
6. Асептичні, антисептичні аспекти профілактики СНІДу і вірусних гепатитів в поліклініці та стаціонарній практиці хірурга-стоматолога.
7. Обстеження хірургічного стоматологічного хворого: основні методи.
8. Обстеження хірургічного стоматологічного хворого: допоміжні методи. Методи дослідження слинних залоз.
9. Методи загального знеболення в хірургічній стоматології. Премедикація при амбулаторних стоматологічних операціях, її обґрунтування.
10. Види місцевого знеболення. Класифікація, загальна характеристика.
11. Показання та протипоказання до проведення місцевого знеболення в щелепно-лицевій ділянці.
12. Вибір знеболення та підготовка хворих до операцій в щелепно-лицевій області при супутніх патологіях (хвороби серця, легень, печінки та нирок, ендокринної системи) та деяких фізіологічних станах (вагітність).
13. Пролонгація дії місцевих анестетиків. Судинозвужуючі засоби. Дозування. Прописи. Інтوکсікація адреналіном.
14. Фармакологічні препарати, які застосовуються при місцевому знеболенні в хірургічній стоматології. Загальна характеристика, показання та протипоказання до їх використання, дози. Рецептурні прописи. Сучасні знеболювальні засоби, обладнання: дія, недоліки та переваги.
15. Фармакологічні препарати, які застосовуються для загального знеболення (засоби для наркозу) в хірургічній стоматології. Загальна характеристика, показання та протипоказання до їх використання, дози.
16. Техніка проведення аплікаційної та інфільтраційної анестезії. Анатомічне обґрунтування.
17. Провідникове знеболення на верхній щелепі (інфраорбітальна анестезія). Зона знеболення. Техніка виконання.
18. Провідникове знеболення на верхній щелепі (туберальна анестезія). Зона знеболення. Техніка виконання.
19. Провідникове знеболення на верхній щелепі (різцева анестезія). Зона знеболення. Техніка виконання.
20. Провідникове знеболення на верхній щелепі (палатинальна анестезія). Зона знеболення. Техніка виконання.
21. Провідникове знеболення на нижній щелепі (торусальна анестезія). Зона знеболення. Техніка виконання.
22. Провідникове знеболення на нижній щелепі (мандибулярна анестезія). Зона знеболення. Техніка виконання.
23. Провідникове знеболення на нижній щелепі (ментальна анестезія). Зона знеболення. Техніка виконання.
24. Техніка проведення анестезії для виключення щічного та язикового нерва. Анатомічне обґрунтування. Зона знеболення.
25. Блокада рухових волокон нижньощелепового нерва (анестезія за Берше-Дубовим-Уваровим). Анатомічне обґрунтування. Зона знеболення. Показання до застосування. Техніка проведення.
26. Центральна анестезія при виключенні II гілки трійчастого нерва. Зони інервації, показання, техніка виконання. Профілактика ускладнень.
27. Центральна анестезія при виключенні III гілки трійчастого нерва. Зони інервації, показання, техніка виконання. Профілактика ускладнень.
28. Зомління, колапс, шок. Клінічний перебіг, допомога стоматологічному хворому в умовах амбулаторії.
29. Алергічні реакції при введенні анестезуючих засобів. Патогенез, клініка, лікування, профілактика.
30. Місцеві ускладнення, які виникають при проведенні місцевого знеболювання в хірургічній стоматології. Клініка, лікування, профілактика.
31. Реанімаційні заходи під час стоматологічних операцій в умовах поліклініки та стаціонару.
32. Показання та протипоказання до операції видалення зуба.
33. Інструменти для видалення зубів та коренів на верхній щелепі. Особливості видалення окремих груп зубів та коренів на верхній щелепі.
34. Інструменти для видалення зубів та коренів на нижній щелепі. Особливості видалення окремих груп зубів та коренів на нижній щелепі

35. Операція видалення зуба: етапи, положення лікаря та хворого. Перерахувати інструменти та їх призначення.
36. Використання елеваторів. Особливості видалення окремих груп зубів та коренів за допомогою цих інструментів на верхній та нижній щелепах.
37. Особливості видалення ретенуваних та напівретенуваних зубів на верхній та нижній щелепах. Показання, протипоказання, техніка виконання, ускладнення.
38. Морфологічні основи загоєння рани після видалення зуба. Обробка рани після видалення зуба та догляд за нею.
39. Хвороби прорізування зубів (перикоронарит). Етіологія. Патогенез. Клініка. Діагностика. Лікування. Ускладнення.
40. Хвороби прорізування зубів (дистоповані, ретенувані та напівретенувані зуби). Етіологія. Патогенез. Клініка. Діагностика. Лікування. Ускладнення.
41. Місцеві ускладнення, які виникають під час операції видалення зуба.
42. Місцеві ускладнення, які виникають після операції видалення зуба.
43. Альвеоліт. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
44. Обмежений остеомієліт лунки зуба. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
45. Гострі краї альвеоли. Оголення краю альвеоли. Клініка. Діагностика. Лікування. Профілактика.

**Перелік питань для підсумкового модульного контролю з дисципліни «хірургічна стоматологія»
для студентів 3-го курсу стоматологічного факультету (6 семестр)**

1. Гострий періодонтит. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування.
2. Хронічні періодонтити. Класифікація. Патологічна анатомія. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування.
3. Диференційна діагностика гострого гнійного періодонтиту, періоститу, остеомієліту щелеп.
4. Хірургічні методи лікування гострих періодонтитів. Класифікація. Показання. Техніка проведення. Ускладнення.
5. Операція резекції верхівки кореня. Показання, протипоказання, техніка виконання, ускладнення
6. Короно-радікулярна сепарація, гемісекція та ампутація кореня зуба. Показання, протипоказання, техніка виконання, ускладнення.
7. Реплантація зубів. Класифікація. Показання та протипоказання. Техніка операції. Ускладнення
8. Гострий та хронічний періостит щелеп. Етіологія. Патогенез. Патологічна анатомія. Класифікація. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Ускладнення. Прогноз.
9. Гострий одонтогенний остеомієліт щелеп. Патологічна анатомія. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Ускладнення. Прогноз.
10. Хронічний одонтогенний остеомієліт щелеп. Патологічна анатомія. Клініка. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Ускладнення. Прогноз.
11. Гострі та хронічні лімфаденіти та лімфангіти обличчя та шиї. Етіологія. Патогенез. Клініка. Диференційна діагностика. Лікування. Прогноз.
12. Флегмони та абсцеси обличчя та шиї. Класифікація. Етіологія. Патогенез. Шляхи поширення інфекції. Загальна клінічна характеристика
13. Аденофлегмона обличчя та шиї. Етіологія. Патогенез. Клініка. Диференційна діагностика. Лікування. Прогноз.
14. Флегмона та абсцес криловидно-нижньощелепового простору. Етіологія. Топографічна анатомія. Клініка. Диференційна діагностика. Оперативне лікування. Прогноз.
15. Флегмона та абсцес скроневої ділянки. Етіологія. Топографічна анатомія. Класифікація. Клініка. Диференційна діагностика. Оперативне лікування. Прогноз.
16. Флегмона та абсцес підскроневої та крило-піднебінної ямки. Етіологія. Топографічна анатомія. Клініка. Диференційна діагностика. Оперативне лікування. Прогноз.
17. Флегмона та абсцес білявушно-жувальної ділянки. Етіологія. Топографічна анатомія. Класифікація. Клініка. Диференційна діагностика. Оперативне лікування. Прогноз.
18. Флегмона та абсцес біляглоткового простору. Етіологія. Топографічна анатомія. Клініка. Диференційна діагностика. Оперативне лікування. Прогноз.
19. Флегмона та абсцес дна порожнини рота (верхній поверх: під'язикова ділянка). Етіологія. Топографічна анатомія. Клініка. Диференційна діагностика. Оперативне лікування. Прогноз.
20. Флегмона та абсцес дна порожнини рота (нижній поверх: підборідкова та піднижньощелепова ділянки). Етіологія. Топографічна анатомія. Клініка. Диференційна діагностика. Оперативне лікування. Прогноз.

21. Гнилостно-некротична флегмона дна порожнини рота (ангіна Жансуля-Людвіга). Етіологія. Топографічна анатомія. Клініка. Диференційна діагностика. Оперативне лікування. Прогноз.
22. Флегмона та абсцес орбіти. Етіологія. Топографічна анатомія. Класифікація. Клініка. Диференційна діагностика. Оперативне лікування. Прогноз.
23. Флегмона та абсцес підочничної ділянки. Етіологія. Топографічна анатомія. Клініка. Диференційна діагностика. Оперативне лікування. Прогноз.
24. Флегмона та абсцес виличної ділянки. Етіологія. Топографічна анатомія. Клініка. Диференційна діагностика. Оперативне лікування. Прогноз.
25. Флегмона та абсцес щічної ділянки. Етіологія. Топографічна анатомія. Класифікація. Клініка. Диференційна діагностика. Оперативне лікування. Прогноз.
26. Флегмона та абсцес позадушелепової ділянки. Етіологія. Топографічна анатомія. Клініка. Диференційна діагностика. Оперативне лікування. Прогноз.
27. Флегмона та абсцес піднижньощелепової ділянки. Етіологія. Топографічна анатомія. Клініка. Диференційна діагностика. Оперативне лікування. Прогноз.
28. Внутрішньочерепні ускладнення запальних процесів щелепно-лицевої ділянки. Етіологія та патогенез. Клініка. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика. Прогноз.
29. Одонтогенний медіастиніт. Етіологія та патогенез. Клініка. Патологічна анатомія. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика. Прогноз.
30. Одонтогенний сепсис. Етіологія та патогенез. Клініка. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика. Прогноз.
31. Гострий та хронічний одонтогенний гайморит. Етіологія. Патогенез. Клініка. Диференційна діагностика. Лікування. Ускладнення. Прогноз.
32. Фурункул, карбункул обличчя та шиї. Етіологія. Патогенез. Клініка. Диференційна діагностика. Лікування. Ускладнення. Прогноз.
33. Бешиха обличчя та шиї. Етіологія. Патогенез. Клініка. Диференційна діагностика. Лікування. Ускладнення. Прогноз.
34. Сибірка обличчя та шиї. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Клініка. Диференційна діагностика. Лікування. Ускладнення. Прогноз.
35. Ном (водяний рак). Прояви на обличчі та в порожнині рота. Етіологія. Патогенез. Клініка. Диференційна діагностика. Лікування. Ускладнення. Прогноз.
36. ВІЛ-інфекція. Прояви в порожнині рота. Етіологія. Патогенез. Клініка. Диференційна діагностика. Лікування. Ускладнення. Прогноз.
37. Дифтерія. Прояви в порожнині рота. Етіологія. Патогенез. Клініка. Диференційна діагностика. Лікування. Ускладнення. Прогноз.
38. Актиномікоз щелепно-лицевої ділянки. Класифікація. Етіологія. Патогенез. Клініка. Патологічна анатомія. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Прогноз.
39. Сифіліс щелепно-лицевої ділянки. Етіологія. Патогенез. Клініка. Патологічна анатомія. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Прогноз.
40. Туберкульоз щелепно-лицевої ділянки. Класифікація. Етіологія. Патогенез. Клініка. Патологічна анатомія. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Прогноз.
41. Гостре запалення слинних залоз (сіалоаденіти). Етіологія. Патогенез. Патологічна анатомія. Класифікація. Клініка (назвати основні симптоми). Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Прогноз.
42. Хронічний паренхіматозний сіалоаденіт. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Клініка. Патологічна анатомія. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Прогноз.
43. Хронічний інтерстиціальний сіалоаденіт. Етіологія. Патогенез. Класифікація. Клініка. Патологічна анатомія. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Прогноз.
44. Хвороба та синдром Гужеро-Шегрена, Микуліча. Етіологія. Патогенез. Клініка. Патологічна анатомія. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Прогноз.
45. Слиннокам'яна хвороба. Етіологія. Патогенез. Клініка. Патологічна анатомія. Діагностика. Диференційна діагностика. Лікування. Прогноз.

6. Види навчальних занять: лекція, практичне заняття, консультація.

7. Форма навчання: денна.

8. Методи навчання: словесний, пояснювально-демонстраційний.

9. Методи контролю: усний, письмовий, тестовий.

10. Форми підсумкового контролю: підсумковий модульний контроль:(іспит, диференційний залік та залік)

11. Засоби діагностики успішності навчання: питання для поточного контролю, задачі, тести.

12. Мова навчання: українська.

13. Система оцінювання успішності студентів з хірургічної стоматології

Тема	Максимальна кількість балів
Змістовий модуль	4 x 20 = 80
Індивідуальна робота	-
ПК	120
Всього / Всего / General	200

Примітки: „5” – 20 балів, „4” – 17 балів, „3” – 13 балів, „2” – 0 балів.

Загальні критерії оцінки за підсумковий модульний контроль

Підсумковий тестовий контроль – 20 питань (20 хвилин). Кожна правильна відповідь – 4 бали /

Критерії оцінки за дисципліну

„5”A – 180-200 балів, „4”B – 170-179 балів, „4”C – 160-169 балів, „3”D – 141-159 балів, „3”E – 122-140 балів, „2”FX – 72-121 бал, „2”F – 1-71 балів

Відповідність шкал оцінок якості засвоєння навчального матеріалу

Оцінка з дисципліни «Хірургічна стоматологія» виставляється за 200-бальною шкалою та визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності у балах (максимальна кількість балів – 80) та оцінки підсумкового контролю (максимальна кількість балів – 120). **Зарахування кредитів за вивчену дисципліну здійснюється за умови накопичення студентом 122 бали** (що відповідає мінімальному значенню оцінки E за Шкалою ECTS).

Оцінювання знань з дисципліни проводять з урахуванням відповідних шкал:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за Шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
180 – 200	Відмінно	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю неточностей)
170 – 179	Добре	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома несуттєвими помилками)
160 – 169		C	Добре (в цілому правильне виконання з незначною кількістю суттєвих помилок)
141 – 159	Задовільно	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
122 – 140		E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
	Незадовільно	FX	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
		F	Незадовільно (з обов'язковим

			повторним вивченням дисципліни)
--	--	--	---------------------------------

При отриманні незадовільної оцінки із дисципліни в межах 72–121 бал (FX) студент має право повторно її скласти: один раз кафедральній комісії за участю завідувача кафедри, останній раз – комісії за участю завідувача кафедри та представника деканату.

При отриманні незадовільної оцінки із дисципліни в межах 1–71 балів (F) студент зобов'язаний повторно її вивчити. Рішення приймається керівництвом НМУ відповідно до нормативних документів, затверджених у встановленому порядку.

14. Політика курсу

Політика курсу здійснюється згідно Закону «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII; Статуту ВНМУ ім. М.І.Пирогова, Правил внутрішнього розпорядку ВНМУ, Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім. М.І.Пирогова, Кодексу академічної доброчесності, Положення безпеки про порядок проведення навчання і перевірки знань

15. Перелік навчально-методичної літератури

1. Маланчук В.О. та ін. Хірургічна стоматологія та щелепно-лицева хірургія: підручник у двох томах. – К., ЛОГОС, 2011. – 672 с.
2. Основи стоматології: підручник / В.О. Маланчук, А.В. Борисенко, Л.В. Харьков та ін., за ред. В.О. Маланчука. – К.: Медицина, 2009. – 592 с.
3. Тестові завдання з хірургічної стоматології Крок 2 / В.О. Маланчук, О.С. Воловар, О.Л. Ціленко та ін. – Біла церква: ПАТ «Білоцерківська книжкова фабрика», 2015. – 248 с.
4. Маланчук В.О., Чепурний Ю.В. Травматичні пошкодження орбіти і слезовідвідних шляхів. – Біла церква: ПАТ «Білоцерківська книжкова фабрика», 2014. – 176 с.
5. Маланчук В.О., Кришук М.Г., Копчак А.В. Імітаційне комп'ютерне моделювання в щелепно-лицевій хірургії. – К.: Видавничий дім «Асканія», 2013. – 231 с.
6. Історії хвороби з хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії / В.О. Маланчук, О.С. Воловар, О.Л. Ціленко та ін. – К.: Альфа. Реклама, 2015. – 196 с. (укр., рос., eng.).
7. Маланчук В.О., Копчак А.В. Доброякісні пухлини та пухлиноподібні ураження щелепно-лицевої ділянки та шиї / Навчальний посібник. – К.: Видавничий дім «Асканія», 2008. – 320 с. (укр., рос.).
8. Афанасьев В.В. Хирургическая стоматология. – Издательство: ГЭОТАР-Медиа, 2010. – 880 с.
9. Бернадський Ю.Й. Основи щелепно-лицевої хірургії і хірургічної стоматології. К. Спалах, 2003.- 512 с.
10. Горішний Б.М., Рибалов О.В. Щелепно-лицьова хірургія екстремальних ситуацій. - Полтава, 2000. - 221 с.
11. Маланчук В.О., Копчак А.В. Доброякісні пухлини та пухлиноподібні ураження щелепно-лицевої ділянки та шиї / Навчальний посібник. – К.: Видавничий дім «Асканія», 2008. – 320 с.
12. Маланчук В.О., Кришук М.Г., Копчак А.В. Імітаційне комп'ютерне моделювання в щелепно-лицевій хірургії. – К.: Видавничий дім «Асканія», 2013. – С. 231.
13. Стоматология: Учебник / Под ред.Т.Г. Робустовой. - М.: Медицина, 2008. - 816 с.
14. Хирургическая стоматология: Учебник / Под ред.Т.Г. Робустовой. - М.: Медицина, 1999. - 576 с.

Інформаційні ресурси

Сайт кафедри – <http://www.vnmu.edu.ua/%D0%BA%D0%B0%D1%84%D0%B5%D0%B4%D1%80%D0%B0-%D1%85%D1%96%D1%80%D1%83%D1%80%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97-%D1%81%D1%82%D0%BE%D0%BC%D0%B0%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%97>

Сайт бібліотеки – <http://library.vsmu.edu.ua/>

Електронна адреса кафедри – surg.stom@vnmu.edu.ua

Обговорено та рекомендовано на засіданні кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії ВНМУ ім. М.І. Пирогова Протокол № 1 від 22 серпня 2020 року

Завідувач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії проф. Шувалов С.М.
підпис прізвище та ініціали

Викладач кафедри хірургічної стоматології та щелепно-лицевої хірургії доц. Поліщук С. С.
підпис прізвище та ініціали